

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/1269/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113229934
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6113229934.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO: 36 062 235, v konaní právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: N. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. R. XX, G. R., v konaní právne zastúpený AKSK, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Nám. SNP 15, Banská Bystrica, IČO: 36 859 711, o zaplatenie 1.330 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 19. 08. 2014 č. k. 20C/51/2014 - 106, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok okresného súdu a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 1.330,- Eur s príslušenstvom, z dôvodu, že navrhovateľ poskytol dňa 27. 07. 2012 z poistného garančného fondu poistné plnenie vo výške 1.330,- Eur poškodenému pri dopravnej nehode dňa 09. 09. 2011 (spoločnosti Stavmat In s.r.o.), pretože motorové vozidlo, ktorým bola zapríčinená dopravná nehoda a škoda, ktorú navrhovateľ uhrádzal, nebolo povinne zmluvne poistené. Odporca nespĺnil svoju zákonom stanovenú povinnosť podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., preto sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi nároku v zmysle ustanovenia § 24 ods. 7 zákona, a to podľa § 24 ods. 2 zákona rovnako aj podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti). Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní návrh v celom rozsahu zamietol z dôvodu, že odporca nie je vecne pasívne legitimovaným účastníkom v konaní, teda nie je nositeľom označenej povinnosti. Z oznámenia Okresného dopravného inšpektorátu Banská Bystrica vyplynula skutočnosť, že odporca nie je a ani nebol ani držiteľom, ani vlastníkom motorového vozidla D., EČV: H. - XXX S., ktorým bola spôsobená dopravná nehoda dňa 09. 09. 2011. Zároveň odporca nebol vodičom motorového vozidla v čase dopravnej nehody, tento ostal nezistený. Odporca teda neporušil zákonnú povinnosť, ani nie je zodpovedný v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa zásady zodpovednosti za výsledok uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania.

Proti rozsudku okresného súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Tvrdí, že výrok súdu nie je správny, pretože súd neúplne zistil skutkový stav veci, keď nevykonal navrhovateľom navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Navrhovateľ pri podaní návrhu na začatie konania vychádzal z elektronickej evidencie motorových vozidiel, ktorá predstavuje platený portál s obmedzeným prístupom verejnosti, ide o automatizovaný informačný systém o motorových vozidlách evidovaných v Slovenskej republike, vedený Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu. Zo zistených informácií sa dôvodne domnieval, že jeho nárok na plnenie voči odporcovi existuje, pretože obsahovali údaj, podľa ktorého v časovom intervale od 07. 09. 2011 do 14. 09. 2011 bol odporca evidovaný ako budúci držiteľ a práve v tomto časovom intervale (09. 09. 2011) došlo k dopravnej nehode. Táto skutočnosť bola uvedená aj v časti „zmena dokladov“, kde opäť v

časovom intervale od 07. 09. 2011 do 14. 09. 2011 je evidované avízo prevodu držby vozidla s označením stavu vozidla odhlásené. Pôvodný vlastník a držiteľ vozidla N. I. odhlásil vozidlo z evidencie ku dňu 07. 09. 2011, ako nového vlastníka a budúceho držiteľa vozidla označil osobu odporcu, ktorému vozidlo odpredal a ktorý mal následne povinnosť prihlásiť sa do evidencie motorových vozidiel, k čomu však už nedošlo. Na pojednávaní v uvedenej veci odporca okrem iného uviedol, že vozidlo odkúpil a prevzal od N. I. a zaplatil zaň aj kúpnu cenu 3.000,- Eur. Vzhľadom na tieto skutočnosti má navrhovateľ za to, že v čase škodovej udalosti bol odporca držiteľom a vlastníkom vozidla, a preto sa naň vzťahovala povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu najneskôr v deň prvého použitia motorového vozidla v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. Z oznámenia OR PZ ODI Banská Bystrica, ktoré o súčinnosť požiadal prvostupňový súd, vyplynulo, že odporca nie je a nikdy nebol ani držiteľom, ani vlastníkom predmetného motorového vozidla. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal na zrejmy rozpor v tvrdeniach odporcu na pojednávaní a v informácii poskytnutej od OR PZ ODI Banská Bystrica. Táto informácia - oznámenie OR PZ ODI Banská Bystrica je aj v zrejmom rozpore s poznámkou v osvedčení o evidencii - časť 2 (technický preukaz) k predmetnému vozidlu, kde v časti základné údaje o evidencii je uvedený záznam o prevode držby vozidla na inú osobu, a to odporcu, táto skutočnosť je osvedčená aj pečiatkou dopravného inšpektorátu s dátumom 07. 09. 2011. Navrhovateľ prostredníctvom svojho vyjadrenia k odporu zo dňa 21. 03. 2014 navrhol súdu požiadať o súčinnosť OR PZ ODI Banská Bystrica a zároveň vypočuť svedkov N. I. a I. K. k skutočnostiam, za akých kúpili, resp. predali predmetné motorové vozidlo. Títo svedkovia neboli vypočutí, súd svoje rozhodnutie založil výhradne na informácii poskytnutej OR PZ ODI Banská Bystrica napriek tomu, že táto obsahuje diametrálne odlišné stanovisko ako to, ktoré predniesol samotný odporca. Tento rozpor nebol v konaní ozrejmnený, pretože súd navrhnuté dôkazy (výsluch svedkov) nenariadil a návrh zamietol napriek tomu, že navrhovateľ pôvodne vychádzal z údajov centrálnej evidencie motorových vozidiel, ktorej hlavným účelom je práve evidenčný charakter slúžiaci na zistenie, prípadne overenie držiteľov a vlastníkov motorových vozidiel. Následne, na základe zistených skutočností sa navrhovaným dokazovaním navrhovateľ snažil zistiť vlastníka vozidla v čase dopravnej nehody, čo mu súd neumožnil. Vzhľadom na nedostatočné zistenie skutkového stavu a nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností považuje rozhodnutie za predčasné, neodôvodnené a arbitrárne. Domáha sa zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril odporca prostredníctvom splnomocneného advokáta. Námitky navrhovateľa spochybňujúce náležitosť zistenia skutkového stavu označil za účelové. V zmysle príslušnej judikatúry platí, že súd nie je pri vykonávaní dokazovania viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dôkazov a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania je vždy vecou súdu a nie účastníkov konania. Okresný súd vec posúdil po právnej a skutkovej stránke a na základe tohto posúdenia vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu pre svoje rozhodnutie. Bolo preukázané, že odporca nikdy nebol držiteľom ani vlastníkom predmetného motorového vozidla a na jeho strane chýba pasívna vecná legitímácia. V súlade s týmto zistením súd návrh navrhovateľa zamietol. Odporca má za to, že postup okresného súdu a jeho rozhodnutie boli plne v intenciách zákona, nedošlo k porušeniu procesných práv navrhovateľa ani odporcu. Námitky navrhovateľa považuje len za snahu zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie nezodpovedajúce reálnemu stavu veci. Navrhuje odvolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnutý rozsudok okresného súdu s odkazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku a postupu súdu v konaní, ktorému predchádzal a dôvodov odvolania, odvolací súd zistil, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Navrhovateľ si predmetnou žalobou uplatnil právo postihu proti odporcovi majúci za to, že odporca bol vodičom motorového vozidla, ktorým bola zapríčinená škoda, resp. po vylúčení tejto skutočnosti osobou, ktorá bola držiteľom a vlastníkom tohto motorového vozidla a ktorá bola povinná motorové vozidlo poistiť. Pretože túto povinnosť nesplnil a navrhovateľ plnil z poisťného garančného fondu poškodenému, prešlo na navrhovateľa právo na poskytnuté poisťné plnenie za škodu proti odporcovi.

Prvostupňový súd návrh zamietol po tom, čo obdržal dôkaz od OR PZ ODI Banská Bystrica, z ktorého vyplynulo, že odporca nie je a ani nebol držiteľom ani vlastníkom motorového vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda dňa 09. 09. 2011. Pretože nebol ani vodičom, ktorý zapríčinil dopravnú nehodu (tento nebol nikdy zistený), uzavrel prvostupňový súd, že nie je pasívne legitimovaným účastníkom tohto konania, pretože nie je nositeľom označenej povinnosti.

Odvolačný súd závery prvostupňového súdu v tomto smere považuje za predčasné, pretože tak, ako dôvodne namieta v podanom odvolaní navrhovateľ, ostali v konaní závažné rozpory, ktoré neboli žiadnym spôsobom odstránené a ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie tejto veci.

Podľa § 24 ods. 2 písm. b/ Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti.

Podľa § 24 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

Podľa § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa odseku 2 písm. a/, b/, f/ a g/, na náhradu toho, čo za neho plnila. Kancelária má právo proti poisťovateľovi na náhradu toho, čo plnila za poisteného podľa odseku 2 písm. c/. Kancelária je povinná požadovať od príslušnej kancelárie poisťovateľov náhradu toho, čo plnila poškodenému podľa odseku 2 písm. e/ a podľa § 24a ods. 1 písm. a/.

V zmysle ustanovenia § 20 ods. 1 zákona č. 318/2001 Z. z. bola zriadená kancelária ako právnická osoba, ktorá okrem iného poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu. Účelom vytvorenia poistného garančného fondu je, aby aj v tých prípadoch, ktoré sú taxatívne vymenované v § 4 ods. 2 zákona, bolo poškodenému zabezpečené poskytnutie plnenia za škodu, na ktorú má poškodený právo za rovnakých podmienok, za akých mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi. Jedným z nich je aj prípad, keď motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, nie je v čase škodovej udalosti poistené. Zo znenia § 24 ods. 2 písm. b/ zákona vyplýva, že kancelária tu poskytuje plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla namiesto osoby, ktorá za túto škodu zodpovedá. Osobou bez poistenia zodpovednosti je preto treba rozumieť toho, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou takéhoto vozidla, u ktorého nebola uzavretá poistná zmluva v zmysle § 3 zákona č. 381/2001 Z. z. (bude ňou spravidla aj ten, kto má povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu, napr. prevádzkovateľ). Okruh osôb, proti ktorým má kancelária tzv. postihové právo, je upravený rôzne, v závislosti od statusu vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená. Kancelária má v prípade poskytnutia poistného plnenia za škodu v zmysle § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. právo postihu proti tomu, u koho je daná zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Má právo postihu proti každému, kto za škodu zodpovedá a za koho plnila. Má teda právo postihu aj proti osobe, ktorá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia, t. j. proti vodičovi, ďalej proti tomu, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové vozidlo je uzavretá nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má nájomca.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. má teda povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu (pri tuzemskom motorovom vozidle) ten, kto je ako držiteľ zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom, resp. v prípade nájomnej zmluvy s právom kúpy prenajatej veci, stíha táto povinnosť nájomcu.

V danom prípade teda navrhovateľ poskytol z garančného fondu poistné plnenie, čím mu vzniklo právo postihu proti tomu, kto bol zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Podľa odseku 3 zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil. V danom prípade ide teda o všeobecnú zodpovednosť za škodu, pri ktorej sa vyžaduje zavinenie. V prípade zavinenej dopravnej nehody to spravidla bude (aj) vodič, ktorý zavinil dopravnú nehodu, v danom prípade však nebolo zistené, kto bol vodičom vozidla v čase vzniku dopravnej nehody. Na daný prípad sa však vzťahuje aj ustanovenie § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, pričom ide o zodpovednosť objektívnu, ktorej sa nemožno zbaviť, pokiaľ bola škoda spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke. Subjektom tejto zodpovednosti je prevádzkovateľ motorového vozidla. Občiansky zákonník nevymedzuje pojem prevádzkovateľ dopravného prostriedku, ide o pojem širší ako je pojem vlastník dopravného prostriedku, čiastočne ide o totožnosť subjektu (vlastníka a prevádzkovateľa). Pojem prevádzkovateľ dopravného prostriedku zahŕňa aj osobu, ktorá je na základe iného než vlastníckeho práva oprávnená na trvalú prevádzku motorového vozidla. Vzhľadom na príslušnú právnu úpravu, konkrétne ustanovenie § 3 ods. 1, 3 a § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. a § 427 Občianskeho zákonníka je potrebné zodpovedať na otázku, či odporca bol v čase vzniku dopravnej nehody osobou, ktorá bola povinná uzavrieť zmluvu o povinnom poistení motorových vozidiel, nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu len samotné potvrdenie o tom, že odporca nebol evidovaný ako držiteľ či vlastník motorového vozidla, nemôže byť dôkazom o tom, že nebol vlastníkom, resp. nebol držiteľom (osobou, ktorá mohla fakticky i právne disponovať s motorovým vozidlom v zmysle prevádzkovateľa podľa § 2 písm. j/ zákona č. 381/2001 Z. z. V prípade zodpovednosti v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka ide o zodpovednosť objektívnu bez ohľadu na zavinenie a vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade ide o zvýšené nebezpečenstvo, často spočívajúce v skutočnostiach, na ktoré ani prevádzkovateľ, ani vodič nemôžu vplyvať a je v záujme ochrany tretích nezúčastnených osôb, preto sa riziko z prevádzky prenáša na prevádzkovateľa. Toto riziko znášania následkov zodpovednosti za škody spôsobené ich prevádzkou je zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pokiaľ túto svoju zákonnú povinnosť nesplní, stíhajú ho následky v zmysle povinnosti plniť kancelárii poisťovateľov, to, čo plnila poškodenému.

Odvolací súd poukazuje na dôkazy v spise, konkrétne výpis z centrálnej evidencie motorových vozidiel ako aj samotnú výpoveď odporcu (ktorý sám potvrdil, že v rozhodnom období bol vlastníkom uvedeného motorového vozidla), ktoré bolo potrebné vyhodnotiť, nakoľko boli v konaní vykonané, majú súvis so súdenou vecou a sú protichodné s dôkazom - potvrdením, na ktorom prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil. Navyše sa prvostupňový súd nevysporiadal ani s tým, prečo nevykonal ďalšie dokazovanie navrhnuté odporcom.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie prvostupňového súdu je predčasné, prvostupňový súd nevykonal, resp. nevyhodnotil všetky navrhnuté a vykonané dôkazy, takže rozhodnutie je založené na nedostatočnom zistení skutkového stavu ako také nemôže byť považované za správne. Preto ho s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa odseku 2 vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.